

Креативността

Кен Робинсон, образователният гуру, непрекъснато и настойчиво ни напомня колко е важно младежите да са креативни. Според него креативността, предприемачеството и способността да иновираме са отговорите на предизвикателствата на бъдещето. Тези предизвикателства той определя така: технологичният напредък, непредвидимостта на бъдещето и "сложността" на света, в който живеем, както и нарастващото население. Но дали само креативност и предприемачество ще ни спасят от бъдещи икономически и политически кризи? И дали най-важният въпрос, който стои пред света е нарастването на населението?

Смятам за много ценна гледната точка и приноса на Кен Робинсън, просто мисля, че картината е непълна.

Според мен в сърцето на "проблемите" на деня са остарели социални и политически структури, базиращи се на вярвания и ценности, които не отразяват основни, изконни човешки нужди. От друга страна разбирането за основни аспекти на живота ни като работа и забавление, взаимоотношения са силно замърсени, по тях са наслоени множество негативни конотации и отразяват една консуматорска, крайно егоистична култура, загубила ориентира за това какво е "ценност". От друга страна Ню Ейдж културата и модерните практики за личностно развитие и израстване често обещават панацея и рецепти за щастие. И все пак нищо не може да замести образованието като основен фактор в оформянето на една култура и на тези, които я създават. Дали само с иновативност ще се справим с натрапчиво присъстващите навсякъде психологически комплекси, депресии, усещане за несигурност и липса на индивидуална идентичност? Дали само с креативност ще създадем устойчива бизнес култура - такава, която взема предвид и се ръководи от дългосрочните последствия и влиянието си върху средата (социална, природна, бизнес) или с фокусира върху печалба на всяка цена?

Дълбоко вярвам, че в основата на трансформиращото образование стоят индивидуални и културни ценности, които са в самото ни ДНК. Дори и да ги отричаме, то е защото не ги познаваме или не сме се справили с вътрешен

конфликт, водещ до това отричане. Не вярвам, че един емоционално здрав човек би отрекъл уважението, увереността, личната позиция, искреността (първо към себе си, а след това към другите), изявяването и реализирането на вътрешния потенциал, приятелството и подкрепата. Не вярвам, че усещането за вътрешна сигурност, стабилност и комфорт не са нещо, към което много от нас се стремят. Всичко това изглежда от една страна много просто - как може тъкмо то да бъде ключ за преодоляване на предизвикателствата на съвременното ни? От друга страна е толкова ценно тъкмо тези ценности да бъдат събудени, култивирани, възпитани. По отношение на тези две забележки имам един отговор: истинско разбиране и работа отвъд привидността. На първо място, ако самите ние нямаме разбиране и преживяване за тези ценности, няма как да ги възпитаваме. Да ги окачим на плакати с надути лозунги, да ги сложим в леко наивни комикси и да ги направим център на лекции, които самите ние не сме осмислили - всичко това няма да помогне. Тъкмо за това вярвам, че образованието днес започва с образоването на педагозите. Давам си ясна сметка, че не можем да изискваме от тях винаги да бъдат носители на тези ценности. Но вярвам, че ако достигнат до разбиране за тях и за ролята им в образованието, ще се намери начин те да бъдат интегрирани и култивирани в училище.